

2014-12-17

Dnr 43-2012:4307

Stockholms kommun
registrator.utbildning@stockholm.se

Rektorn vid Sundbyskolan
mattias.nordh@stockholm.se

Beslut för grundskola och fritidshem

---

efter tillsyn av Sundbyskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Sundbyskolan

Bakgrund och utredning

Skolinspektionen genomförde tillsyn i Stockholms kommun under våren och hösten 2013. Vid tillsynen besökte Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Sundbyskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 17 april 2013 och den 26 april 2013.

Beslut efter tillsyn av Sundbyskolan maj 2013

I beslut från den 24 maj 2013 konstaterade Skolinspektionen det fanns brister inom undervisning och lärande såsom samverkan mellan lärare och klagörande av målen för utbildningen. Vidare fanns brister gällande elevernas inflytande, arbetet med särskilt stöd, bedömning och betygsättning, det systematiska kvalitetsarbetet, pedagogiskt ledarskap samt fritidshemmets verksamhet. Dessutom präglades inte skolmiljön av trygghet och studiero. Stockholms kommun förelades att avhjälpa bristerna genom att vidta vissa preciserade åtgärder samt att redovisa åtgärderna för Skolinspektionen senast den 26 september 2013.

Uppföljning september 2013

Kommunen inkom med en redogörelse den 26 september 2013. Av redogörelsen framgick att huvudmannen vidtagit ett antal åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. För att kunna bedöma om de vidtagna åtgärderna var tillräckliga begärde Skolinspektionen att Stockholms kommun senast den 27 januari 2014 skulle komplettera sitt svar med en utförligare redogörelse för hur undervisningens kvalitet följs upp samt exempel på genomförda åtgärder utifrån uppföljningen, exempel på pedagogiska planeringar där formerna för elevernas inflytande framgick, en redogörelse för vilka frågor som behandlats i skolans elevforum, skolans plan för arbetet mot kränkande behandling samt exempel på individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram.

Uppföljning januari 2014 och februari 2014

Stockholms kommun inkom med begärd redogörelse den 27 januari 2014. Skolinspektionen genomförde därefter ett uppföljningsbesök den 3 februari 2014. Vid uppföljningsbesöket intervjuades skolans ledningsgrupp, lärare från årskurs 1-9 samt elever från årskurs 7-9. Skolinspektionen begärde därefter ytterligare kompletteringar i form av en utförlig redogörelse för hur undervisningens

kvalitet följs upp så att eleverna garanteras kvalitet och likvärdighet i sin utbildning. Huvudmannen ombads ge konkreta exempel på hur skolledningens beslutade åtgärder har förankrats och genomförts i verksamheten, hur åtgärderna har följts upp samt resultatet av de vidtagna åtgärderna. Redovisningen skulle vara Skolinspektionen tillhanda senast den 9 maj 2014.

Uppföljning maj 2014

Stockholms kommun kom in med begärd redovisning den 9 maj 2014. Skolinspektionen genomförde ytterligare ett uppföljningsbesök på Sundbyskolan den 13 maj 2014. Vid uppföljningsbesöket intervjuades skolans ledningsgrupp, lärare från årskurs 7-9 samt elever från årskurs 8-9. Skolinspektionen begärde efter besöket kompletteringar och förtydliganden kring lärarnas klargörande av målen för utbildningen och information om grunder för betyg, elevinflytandet och elevforum, arbetet med studiero, arbetet mot kränkande behandling samt kring det pedagogiska ledarskapet i årskurserna 7-9. Redovisningen skulle vara Skolinspektionen tillhanda senast den 10 september 2014.

Uppföljning september 2014

Huvudmannen inkom med begärd redovisning den 10 september 2014. Ytterligare ett uppföljningsbesök genomfördes på skolan den 30 september 2014. Vid besöket intervjuades skolans rektor och gruppintervjuer hölls med elever från årskurserna 7-9 samt med lärare från årskurs 7-9.

Den information som har framkommit efter begäran om kompletterande uppgifter och vid besök visar att huvudmannen och rektorn har vidtagit åtgärder för åtgärda några av de brister som Skolinspektionen påtalat. Bland annat har det pedagogiska ledarskapet och uppföljningen av utbildningen i förskoleklassen och årskurserna 1-6 utvecklats. Även i fritidshemmet har ett utvecklingsarbete bedrivits genom implementering av "Plan för utveckling av fritidshem" med utbildningsträffar, föreläsningar och deltagande av Stockholms stads nätverk. Det kvarstår dock ett antal brister.

Fakta om skolan

Sundbyskolan är en kommunal grundskola i Stockholms kommun med elever i förskoleklass och i grundskolans årskurs 1-9 samt fritidshem. Vid tidpunkten för uppföljningsbesöket den 30 september 2014 gick cirka 900 elever på skolan.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

I Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 3 redovisas resultaten på delprovsnivå. Beroende på delprov var andelen elever i Sundbyskolan som år 2014 nådde kravnivån på ämnesprovet i matematik som högst 97 procent och som lägst 68 procent. I riket var andelen mellan 72 och 94 procent beroende på delprov. I ämnet svenska varierade andelen elever som klarade delproven på Sundbyskolan mellan som högst 98 procent och som lägst 77 procent. I riket var andelen mellan 86 och 98 procent beroende på delprov.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik för år 2014 nådde 100 procent eller nästintill 100 procent av eleverna i årskurs 6 lägst betyget E i samtliga ämnen förutom i idrott och hälsa. Andelen elever i skolan som nådde minst betyget E var högre än genomsnittet i riket. I idrott och hälsa nådde 92 procent av eleverna på Sundbyskolan lägst betyget E. Motsvarande andel i riket var 95 procent.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik för Sundbyskolans årskurs 9 år 2014 var det genomsnittliga meritvärdet 227 poäng, det vill säga över riksresultatet (215 poäng). Det genomsnittliga meritvärdet har de senaste fem åren varierat mellan 219 poäng (år 2011 och 2012) och 239 poäng (år 2010). Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen var 67 procent år 2014. Motsvarande andel för riket var 77 procent. Andelen elever som når kunskapskraven i samtliga ämnen har varierat de senaste fem år mellan 88 procent som högst år 2010 och som lägst 67 procent 2014.

Andelen elever behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program år 2014 var 71 procent och andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram var 71 procent. Motsvarande siffror för riket var 86 respektive 87 procent.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Sundbyskolan visar att det kvarstår brister inom områden som är centrala för en skolas verksamhet.

Skolinspektionen konstaterar att kunskapsresultaten för läsåret 2013/2014 visar att närmare var tredje elev lämnar årskurs 9 utan att ha nått kunskapskraven i samtliga ämnen. Andelen elever som når kunskapskraven i samtliga ämnen har varierat de senaste fem åren mellan 88 procent som högst år 2010 och som lägst 67 procent år 2014.

Vid besöket den 30 september 2014 framkommer att det under lektionstid inte råder studiero för eleverna i årskurserna 7-9, vilket kan ge allvarliga konsekvenser för deras möjlighet att inhämta kunskaper och värden. Det förekommer även kränkningar i skolmiljön och det finns brister i skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling.

Vidare uppfyller inte skolans systematiska kvalitetsarbete skollagens krav eftersom arbetet med att följa upp insatta åtgärder är bristfälligt. Stockholms kommun föreläggs att åtgärda dessa brister.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 16 mars 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Bedriva ett målinriktat arbete och genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever i årskurserna 7-9 utsätts för kränkande behandling.
- Tillförsäkra eleverna i årskurs 7-9 en studiemiljö som präglas av studiero.

Motivering

Bedriva ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Lärarna ska enligt läroplanen uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Av förarbeten till skollagen framgår bland annat följande. Regeringen anser att det är viktigt att verksamheterna arbetar aktivt och målinriktat för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. (Prop. 2005/06:38 s. 88) Huvudmannen eller den huvudmannen bestämmer åläggs att vidta förebyggande åtgärder mot kränkningar. Inom till exempel en skola måste rektorn och annan personal vara uppmärksam på den jargong och beteendemönster som råder mellan eleverna och se till att miljön på skolan inte inbjuder till sådana missförhållanden. (Prop. 2005/06:38 s. 139 f.)

Av Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) framgår bland annat följande. I det förebyggande arbetet bör ingå att regelbundet kartlägga elevernas trygghet, trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering och kränkande behandling. Det bör även ingå att analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering och kränkande behandling samt i samband med analysen utvärdera tidigare insatser för att förebygga kränkande behandling och diskriminering. Vidare bör ingå att utifrån identifierade risker formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet, planera insatser under året för att nå målen och hur de ska följas upp samt bestämma vem ansvarsfördelning. Eleverna bör vara delaktiga i kartläggning och i analysen av resultatet och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.

Vid uppföljningsbesöket den 30 september 2014 framkommer i intervju med elever att det i många fall är god stämning inom respektive klass. Eleverna uppger dock att det alltför råder ett hårt språkbruk på skolan. Ord som "bög" och "gay" används som tillmälen. Eleverna beskriver att det finns en grupp elever på skolan som är "respektlösa", skriker nedsättande kommentarer efter elever i korridorerna och vid olika tillfällen utsatt andra elever för otillbörliga närmanden. Elever beskriver att det rör sig om en grupp elever som inte har

respekt för varken elever eller lärare och att "skolan har gett upp" kring denna elevgrupp. Elevernas beskrivningar om miljön på skolan har inte förändrats nämnvärt sedan det första uppföljningsbesöket i februari 2014. Både vid besöket i februari 2014 och i maj 2014 uppgav eleverna att det var ett hårt språkbruk. I intervju i maj 2014 beskrev eleverna situationen i uppehållsrummet som "närmast kaotisk". De uppgav även att elever kunde härma brytningar hos elever som inte har svenska som modersmål och använda kränkande tillmälen gentemot varandra.

Rektorn uttrycker vid intervju den 30 september 2014 att han är medveten om att det sker händelser som inte är acceptabla i korridorerna. Även vid intervjun i maj 2013 uppgav rektorn att det kunde vara konflikter mellan eleverna i korridorerna.

Lärarna uppger vid uppföljningsbesöket den 30 september 2014 att "mycket händer på rasterna". Vid intervjun i maj 2014 uppgav de att de var medvetna om att det fanns elever som undvek att gå till uppehållsrummet på grund av stämningen där.

Huvudmannen kom inför besöket den 30 september 2014 in med kompletterande uppgifter bland annat om att all personal hade fått utbildning i praktiskt likabehandlingsarbete. Rektorn uppger vidare i intervju den 30 september 2014 att det påbörjats ett gemensamt värdegrundsarbete i årskurs 7 och berättar att årskurs 9 hade ett filmprojekt om diskrimineringsgrunderna förra läsåret. Rektorn uppger att skolan vidtagit åtgärder för att förbättra elevernas lärandemiljö. Det finns numera exempelvis rastvärdar i korridorerna på lunchrasterna, klasserna pratar om värdegrundsfrågor på mentorstiden samt att en ny kartläggning av tryggheten kommer att genomföras i oktober 2014. Rektorn uppger att det av brukarundersökningen framgår att det finns mycket kvar att göra på skolan i dessa frågor. Rektorn är av åsikten att värdegrundsarbetet inte är lika lärarberoende som under vårterminen men anser att det är svårt att se några resultat än eftersom det har gått så kort tid.

Lärarna uppger vid uppföljningsbesöket den 30 september 2014 att mot bakgrund av att "mycket händer på rasterna" behövs rutiner för att snabbt fånga upp kränkningar och att det sker samtal med berörda samma dag. De menar att de hanterar kränkningar som äger rum i undervisningssituationen. De påtalar dock vikten att alla lärare måste vara "på samma spår" och att de inte har samtalat på skolövergripande nivå hur man ska hantera kränkningar. Lärarna uppger vidare att det har framförts önskemål på arbetslagsmöten att ha ett forum där man kan föra diskussioner om värdegrundsfrågor för att hålla arbetet levande. I dagsläget är det enligt lärarna ingen på skolan som håller i arbetet vil-

ket gör att det är upp till varje lärare hur de bedriver värdegrundsarbetet. Enligt lärarna har inte ledningen följt upp lärarnas arbete. I årskurs 7 är dock ett gemensamt arbete påbörjat, vilket innebär att klasserna ska få en extralektion då klassen ska arbeta med värderingsövningar i halvklass. Uppstartandet av ett sådant gemensamt arbete utgår dock inte från ett kartlagt behov i årskurs 7 utan förhoppningen är att detta arbete ska "ge ringar på vattnet" och nå andra grupper på skolan. Lärarnas redogörelse av ett lärarberoende värdegrundsarbete som inte följs upp av ledningen har beskrivits på samma sätt i intervju vid uppföljningsbesöken i februari och i maj 2014.

Elever uppger i intervju vid uppföljningsbesöket den 30 september 2014 att skolan i begränsad omfattning arbetar med värdegrundsfrågor. Eleverna uttrycker att man i klasserna inte tar upp ämnen såsom hur man ska vara mot varandra eller andra värdegrundsfrågor på den avsatta tiden vid elevforum/mentorstid. Elever upplever vidare att det inte är alla lärare som är bra på att hantera konflikter och oro mellan elever. De ger exempel på hur lärare försöker lösa problem genom att säga att eleverna "måste vara positiva". Eleverna anser att det inte räcker, "vi kan ju inte gömma problemet med att vara positiva". Även vid uppföljningsbesöket i februari 2014 uttryckte elever att arbetet med värdegrundsfrågor var mycket begränsat förutom ett arbete vid terminsstarten.

Den beskrivning som eleverna ger bekräftas av skolans nuvarande plan mot kränkande behandling, "Sundbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling", vilken huvudmannen inkom med den 27 januari 2014. Planen gäller från 2014-01-01 till 2015-01-01. I skolans kartläggning framkommer att eleverna i åk 7-9 upplevde att verbala kränkningar var det största problemet i korridorerna och att det förekom kommentarer om utseende, knuffar, sexuella trakasserier i form av oönskad beröring samt hot. Angående matsalen uttryckte eleverna i årskurs 7-9 att det förekommer att elever inte äter sig mätta beroende på att de är rädda att någon ska kommentera om hur mycket de äter. Skolans planerade åtgärder mot bakgrund av de identifierade riskområdena består av arrangerande av Sundbydagen, att förtydliga rastvärdssystemet samt utarbeta ett faddersystem.

Skolinspektionen har därutöver tagit del av skolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete. I det inskickade dokumentet "Resultatdialog – analys av elevresultat och andra resultat samt förslag på åtaganden" från september 2014 framgår att den genomgående trenden över årskurserna och över tid är att det sker en försämring i resultaten kring trygghet och studiero i årskurs 8 jämfört med övriga årskurser. Skolans analys av detta resultat är att det påbörjats ett strukturerat arbete för att skapa trygghet i årskurserna 1-3 vilket ger eleverna

en grundtrygghet även i årskurserna 4-6. Enligt kvalitetsredovisningen har riktade insatser tagits fram för årskurs 7-9 såsom ordningsregler, fasta placeringar i klassrummet och tydliggjort rastvaktsschema.

Skolinspektionen bedömer utifrån vad som anförts i de skriftliga redogörelserna samt vad som framkommit i intervjuer att skolans arbete för att motverka kränkande behandling i årskurs 7-9, trots beskrivna åtgärder, fortfarande inte är tillräckligt. Utredningen visar att arbetet är lärarberoende och att det inte finns fullgoda strategier att följa upp hur arbetet verkställs på skolan. En gemensam plan mot kränkande behandling med tydliga åtgärder kopplade till identifierade områden är en viktig del i detta arbete. Det har under ett flertal år identifierats i skolans systematiska kvalitetsarbete att det sker en försämring i resultaten gällande trygghet och studiero i årskurs 8 jämfört med övriga årskurser. Mot bakgrund av att elever uppger att det förekommer kränkningar i skolan är det av stor vikt att ett gemensamt och målinriktat arbete bedrivs. Arbetet med att förebygga kränkande behandling och främja lika rättigheter och möjligheter är en av verksamhetens fortgående uppgifter och kan därför inte drivas enbart som ett enskilt projekt, under särskilda lektioner eller bestå av enstaka tillfälliga insatser.

Studiero

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Av förarbeten till skollagen framgår bland annat följande. En av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Även om de flesta skolor redan i dag arbetar aktivt och också har lyckats skapa en god arbetsmiljö finns det många exempel på skolor där så inte är fallet. Olika former av kränkningar, skadegörelse och bristande studiero är vanligt förekommande och medför att elever och lärare inte får rätt förutsättningar för att skolans uppdrag ska kunna fullgöras. Det förebyggande arbetet är centralt. Det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. (Prop. 2009/10:165 s. 319-320)

Inför uppföljningsbesöket den 30 september 2014 inkom huvudmannen med en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits för att tillförsäkra eleverna studiero. Till exempel angavs att skolan fattat beslut om att alla lärare skulle starta och avsluta lektionerna med gemensamma rutiner, att eleverna skulle ha fasta placeringar i klassrummet och att det finns ett tydligt rastvaktsschema på skolan.

I intervju med elever vid uppföljningsbesöket den 30 september 2014 bekräftas att det numera finns gemensamma rutiner för avslut på lektionerna vilket innebär att alla elever ska stå tysta vid sin arbetsplats och läraren ska tacka för lektionen. Däremot saknas liknande rutiner för hur lektioner startas eller så följs inte rutinerna enligt eleverna. Eleverna ger vid intervjun flera exempel på lektioner där det är särskilt stökigt och där eleverna inte har respekt för läraren och därför inte lyssnar på lärarens tillsägelser. Eleverna ger även exempel på ämnen där undervisningen är enformigt upplagd och att detta kan leda till att det blir särskilt stökigt på dessa lektioner. Elever uppger att det finns enskilda elever som stör på lektionerna så det inte går att arbeta effektivt. Det förekommer enligt eleverna även att en grupp elever otillåtet kommer in på lektioner i andra klassrum och stör studieron. Problem med bristande studiero i vissa klasser beskrevs även såväl vid uppföljningsbesöket i februari 2014 som vid uppföljningsbesöket i maj 2014.

Även lärare uppger i intervju den 30 september 2014 att det finns några elever som stör studieron för många elever. Det framkommer i intervju med lärarna att det kommit upp i oroväckande många utvecklingssamtal att det är rörigt och dålig arbetsro i en årskurs. Lärare anser att skolan inte tagit tag tillräckligt i denna fråga. Lärare beskriver att de ibland på sina lektionsfria tider väljer att delta på andras lektioner i syfte att skapa arbetsro. De anser att skolan borde vidta ytterligare åtgärder till exempel i form av riktade resurser. Lärarnas uppfattning om studieron har varierat dessförinnan. Vid uppföljningsbesöket i februari 2014 bekräftade de elevernas utsagor om studieron och uppgav då att ledningen inte gav tillräckligt stöd när det gällde "stökiga" klasser. Vid uppföljningsbesöket i maj 2014 uppgav lärarna dock att det i klassrummen rådde studiero.

Rektorn uppger i intervjun den 30 september 2014 att studieron skiljer sig åt i de olika klasserna. Rektorn uppger vidare att skolan vidtar åtgärder såsom samtal med elever och att konsekvenstrappan för ordningsstörande uppträdande följs. Rektorn har gjort lektionsbesök och givit återkoppling till vissa lärare och menar att graden av studiero hänger ihop med den enskilda lärarens förmåga att erbjuda en stimulerande undervisning. Även vid uppföljningsbesöket i februari 2014 och i maj 2014 bekräftade rektorn att det fanns problem med studieron i vissa klasser.

Skolinspektionen konstaterar att det under lång tid funnits brister när det gäller elevernas studiero, särskilt i vissa klasser. Både lärare och rektorn bekräftar elevernas beskrivningar av att ordningen störs på en del lektioner. Utredningen visar att flera åtgärder har vidtagits för att tillförsäkra eleverna en god studiero

men att dessa åtgärder inte varit tillräckliga eller att beslutade åtgärder, som gemensam struktur för inledning av lektioner, inte alltid genomförts fullt ut.

För att alla eleverna ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper är det angeläget att skolan vidtar de åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero samt för att komma till rätta med elevers ordningsstörande beteende.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans arbete med att tillförsäkra eleverna studiero samt i skolans målinriktade arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling i årskurs 7-9. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författningsstöd

5 kap. 3 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen, Lgr 11, 2.1 Normer och värden

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå som består i uppföljning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vara inriktat på att de nationella målen uppfylls.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, och att detta dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Av skollagen framgår vidare ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje huvudman och varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för

kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad målpuppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Av den dokumentation som huvudmannen har redovisat inför uppföljningsbesöken framgår att det finns en struktur för kvalitetsarbetet på skolan i form av ett årshjul som ledningen arbetat fram. Av årshjulet framgår vilka resultat som ska följas upp år efter år. Av dokumentationen framgår vidare att undervisningens kvalitet följs upp genom att skolledningen gör verksamhetsbesök. Det har även genomförts elevenkäter. På skolan hålls kvalitetsdagar i januari och juni då resultat och vidtagna åtgärder ska följas upp och analyseras. Huvudmannen anger inför besöket den 30 september 2014 bland annat att eleverna under mentorspass våren 2014 hade fått diskutera frågorna "Hur ska en bra lektion se ut" och "Hur märker du som elev att en lärare har höga förväntningar". Eleverna ska även inför utvecklingssamtalen fylla i ett frågeformulär med olika frågeställningar om undervisningen och situationen på skolan. I skolans dokumentation framgår vidare att skolledningen leder och satsar på olika fortbildningsinsatser, studiecirkelar och anställning av förstelärare.

I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2013/2014 konstateras att det är stora skillnader i undervisningens kvalitet mellan olika klasser. De utvecklingsåtgärder som anges i redovisningen är att lärarna ska ges möjlighet till kollegialt lärande, anställning av förstelärare, fokus på formativ bedömning och att skolledaren ska följa upp hur lärarna arbetar med kvalitetsarbetet i klasserna.

Vid uppföljningsbesöket den 30 september 2014 framför lärarna att det årshjul som ledningen har skapat för kvalitetsarbetet möjliggör att samma resultat på ett strukturerat sätt följs upp över tid. Ledningen får därmed ett underlag för beslut om vilka utvecklingsinsatser som skolan ska arbeta med. Lärarna ger i intervjun exempel på åtgärder och insatser som skolan beslutat om för att komma tillrätta med olika brister men anger samtidigt att dessa inte följs upp. Detta föranleder att insatserna inte utvärderas för att skolan vid behov ska kunna sätta in ytterligare åtgärder. Det saknas även enligt lärarna ramar och struktur för vissa utvecklingsinsatser. Sammantaget menar lärarna att det därmed blir lärarberoende om insatserna genomförs. Bristande uppföljning av och strukturer för utvecklingsinsatser framfördes även vid Skolinspektionens tidigare uppföljningsbesök.

Lärarna berättar vidare i intervju den 30 september 2014 att de genomförde utvärderingen med klasserna om "hur en lektion ska vara". Underlaget skickades vidare till rektorn men lärarna har inte fått ta del av någon skolövergripande sammanställning eller någon annan form av återkoppling. De uppger att

många diskussioner om undervisningen främst sker i informella samtal och inte i arbetslagen.

I intervjun med rektorn den 30 september 2014 framkommer att han anser att det är svårt att följa upp och se resultat av de vidtagna åtgärderna i detta skede. Flera delar av arbetet handlar om processer som tar tid. Rektorn har följt strukturen i årshjulet. Sedan rektorn tog över biträdande rektors ansvar för årskurs 7-9 har han fokuserat sina verksamhetsbesök och uppföljningar kring vissa ämnen/lärare. En av de uppföljningar som huvudmannen uppgett att skolan ska göra för att se om de beslutade åtgärderna har haft effekt är Stockholms stads brukarundersökning till eleverna. Rektorn uppger att årets undersökning i årskurs 8 sammanföll med en annan studie vilket påverkar validiteten och att det inte går att dra slutsatser av resultatet. Gällande undersökningen med eleverna om "Hur en bra lektion ska se ut" uppger rektorn att enkäten inte handlade om en kartläggning av situationen på skolan utan att den ska ligga till grund för ett dokument som ska vara färdigt i januari 2015. Enligt rektorn har varken den nämnda undersökningen eller dokumentet inför utvecklingssamtalen om undervisningen och studieron följts upp på elevrådet eller på skolövergripande nivå. Vid besöket i februari 2014 uppgav ledningen att de till exempel följde upp lärarnas arbete genom verksamhetsbesök och medarbetarsamtal. Rektorn uppgav dock i intervjun i maj 2014 att de nämnda verksamhetsbesöken inte hade genomförts i särskilt stor utsträckning i årskurserna 7-9.

Skolinspektionen bedömer utifrån vad som anförts i de skriftliga redogörelserna och vad som framkommit i intervjuer att det finns brister i hur rektorn säkerställer att och hur beslutade åtgärder verkställs. Ledningen har skapat ett årshjul vilket möjliggör att elevernas resultat på ett strukturerat sätt följs upp över tid. Utredningen visar dock att det är lärarberoende i vilken utsträckning det beslutade utvecklingsarbetet kommer eleverna till del. Då det framgår av skolans kvalitetsredovisning att det råder stora skillnader i undervisningens kvalitet är det anmärkningsvärt att rektorn och huvudmannen saknar fungerande metoder för att följa upp om de beslutade utvecklingsåtgärderna verkställs och om ytterligare åtgärder behövs.

Utredningen visar även att det inte finns ändamålsenliga sätt att bedriva det systematiska kvalitetsarbetet under medverkan av eleverna. Varken skolans egen undersökning om "hur en lektion ska vara", Stockholms stads brukarundersökning eller informationen som samlats in inför elevernas utvecklingssamtal har använts på skolövergripande nivå eller analyserats för att vidta utvecklingsinsatser. Enligt rektorn har inte heller det systematiska kvalitetsarbetet diskuterats på elevrådet.

Att det saknas ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete med uppföljning och utveckling av utbildningen är särskilt allvarligt då nationell statistik visar att elevernas kunskapsresultat ligger under motsvarande nivå för riket. Närmare var tredje elev exempel Sundbyskolan utan fullständigt betyg läsåret 2013/2014.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författningsstöd

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar i förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Enhetschef

Anna Möller
Föredragande